

ע"פ 4959/19 - פלוני נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פלייליים

ע"פ 4959/19

לפני: כבוד השופט ד' מינץ
כבוד השופט ע' גרוסקופף
כבוד השופט א' שטיין

המערער: פלוני

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בחיפה
(השופטים ר' שפירא, א' אליקים, ת' נאות פרי) מיום
21.5.2019 בתפ"ח 56527-09-16

תאריך הישיבה: י' בניסן התשפ"ב (11.4.2022)

בשם המערער: עו"ד יעקב קמר

בשם המשיבה: עו"ד יאיר חמודות

בשם נפגעת העבירה: עו"ד אסי פיסו

פסק-דין

1. המערער הורשע במסגרת הסדר טיעון בביצוע עבירות של הריגה, חבלה בכוונה מחמירה, חבלה חמורה בנסיבות מחמירות ועבירות בנשק. זאת בהתייחס לאירוע במהלכו ירה לכיוון קבוצת אנשים עמם היה מסוכסך, וגרם למותו של אמיר חילף ז"ל (להלן: המנוח), ולחבלה חמורה לקטין שעמד בסמוך למקום ונפגע מהירי. ההסדר כלל הסכמה על העונש, ובכלל זה הוסכם כי יושת על המערער עונש של 25 שנות מאסר בפועל. ביום 21.5.2019 נגזר דינו בהתאם להסדר הטיעון ונקבע כי הוא משקף איזון ראוי בין השיקולים השונים. לצד עונש המאסר בפועל הושת על המערער פיצוי מקסימלי בסך של 258,000 ש"ח למשפחת המנוח.
2. שני שותפיו של המערער למעשים (נאשמים 1 ו-3 בכתב האישום), הורשעו גם הם במסגרת הסדר טיעון בעבירות של סיוע להריגה, סיוע לחבלה בכוונה מחמירה, סיוע לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות וסיוע לעבירות בנשק. עם זאת, הסדר הטיעון בעניינם לא כלל הסכמה באשר לעונש. ביום 29.5.2019 ניתן גזר הדין בעניינם. על נאשם 1 הושת עונש של 6 שנות מאסר בפועל לצד עונשים נלווים ועל נאשם 3 הושת עונש של 4 שנות מאסר בפועל לצד עונשים נלווים.
- נסיבות אלה עומדות ברקע לערעור שלפנינו אשר התייחס בתחילה גם להכרעת הדין אך לאחר מעשה הצטמצם רק לגזר הדין.
3. לאחר שעיינו בטיעוני הצדדים - המקוריים והמשלימים - ושמענו את טענותיהם בעל פה, הגענו לכלל מסקנה כי העונש שהוטל על המערער, על אף שהיה פועל יוצא של הסדר הטיעון והיה נכון בשעתו, פוגע בעיקרון אחדות הענישה באופן המצדיק התערבות בית משפט זה.
4. עיקרון אחדות הענישה, הנגזר מעיקרון שוויון הנאשמים לפני החוק, מנחה את בית המשפט לשמור על הלימה בין עונשיהם של נאשמים בעלי נסיבות אישיות דומות, אשר ביצעו עבירות דומות באופיין ובנסיבותיהן (ע"פ 9792/06 חמוד נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (1.4.2007); ע"פ 9919/17 זועבי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (9.7.2019); ע"פ 325/21 נינו נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (29.8.2021) (להלן: עניין נינו); ע"פ 2216/21 עשורנ' מדינת ישראל, פסקה 20 (19.12.2021)). עיקרון זה מקבל משנה תוקף במקרים בהם מדובר בנאשמים שהורשעו בגדרה של אותה פרשה (ע"פ 4074/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 16 (22.7.2019); ע"פ 5590/16 נתשה נ' מדינת ישראל, פסקה 44 (17.1.2018); ע"פ 2580/14 חסון' מדינת ישראל, פסקה 19 (23.9.2014) (להלן: עניין חסון)).
5. אמנם, יש לקחת בחשבון בעת שקילת אחדות הענישה במקרה זה, כי שותפיו של המערער הורשעו בעבירות סיוע, כאשר עונשו של המסייע צריך שיהיה קל מזה של המבצע העיקרי (וראו: עניין חסון, שם). ואמנם, שיקול אחדות הענישה אינו עומד לבדו, אלא מדובר בשיקול אחד מבין מכלול השיקולים הרלוונטיים לגזירת העונש (ע"פ 5080/15 עביד נ' מדינת ישראל, פסקה 15 (10.3.2016); ע"פ 27/17 בסל נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (12.12.2017)). בין אותם שיקולים נדרש בית המשפט לקחת בחשבון, בין היתר, גם את נסיבותיו האישיות של כל שותף העשויות להשפיע על העונש שיושת עליו (ע"פ 6958/18 מצלאחנ' מדינת ישראל, פסקה 28 (22.1.2020); ע"פ 9937/01 חורבנ' מדינת ישראל, פ"ד נח(6) 738, 752 (2004)). יחד עם זאת, והגם שבענייננו יש מקום לפער מסוים -

ואף משמעותי - בין עונשו של המערער לבין העונש שהושת על שותפיו המסייעים, נראה כי בתמונה הכללית מדובר בפער חריג המצדיק הקלה בעונשו של המערער.

6. לא למותר לציין כי על פני הדברים, ניתן לומר, וזאת גם לאחר שצפינו בסרטונים המתעדים את האירוע מושא כתב האישום, כי על אף ששותפיו של המערער הורשעו בסיוע, הם היו במעגל הפנימי של העבירות. יש גם רגליים לסברה שאלמלא הסדר הטיעון שנעשה עמם מעשיהם היו מסווגים כמבצעים בצוותא יחד עם המערער, כפי שפורט בכתב האישום המקורי. אף מטעם זה מדובר בפער חריג בענישה.

7. אין לכחד כי נסיבותיהם של כל הנאשמים אינן זהות, אך לא ניתן לומר כי נסיבותיהם האישיות של נאשמים 1 ו-3 מטות את הכף לטובת פער כה משמעותי בעונש שיושת עליהם. נאשם 3 אמנם היה קטין בעת ביצוע המעשים וכמעט נעדר עבר פלילי, אך שירות המבחן העריך כי קיים בעניינו סיכון גבוה להישנות עבירות דומות בעתיד. כמו כן, נאשם 1 טען לנסיבות משפחתיות מורכבות אך הוא בעל עבר פלילי הכולל שתי הרשעות בעבירות אלימות וגם בעניינו הוערכה על ידי שירות המבחן רמת סיכון גבוהה לביצוע עבירות דומות בעתיד. לעומת זאת, המערער נעדר עבר פלילי ושירות המבחן התקשה להעריך את רמת הסיכון בעניינו להישנות העבירות. לא למותר לציין כי המשיבה עצמה בטיעוניה לעונש טענה בעניינם של נאשמים 1 ו-3 למתחם ענישה הנע בין 12 ל-15 שנות מאסר בפועל. היינו, גם לשיטתה קיים פער משמעותי ביותר בין העונש שהושת על המערער לבין העונש הראוי שהיא סברה שיש להשית על שותפיו.

8. אכן, יש לקחת בחשבון שמדובר בעונש שהוסכם בהסדר טיעון, אך אין באמור, בנסיבות העניין, כדי להכריע את הכף (וראו: ע"פ 1421/10 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקאות 20-21 (18.7.2012)). זאת בהינתן נסיבה חדשה מכרעת שהתעוררה לאחר מתן גזר דינו של המערער, והיא הפער החריג בין העונש שהושת עליו לבין העונש שהושת על שותפיו, המצדיק הקלה מסוימת בעונשו (וראו למשל: ע"פ 7907/14 ואזנה נ' מדינת ישראל, פסקה 21 (22.2.2015); ע"פ 8345/15 אוחנה נ' מדינת ישראל, פסקה 35 (19.9.2017); ע"פ 3745/17 אלבז נ' מדינת ישראל, פסקה 85 (10.3.2019); עניין ניניו, פסקה 18; ע"פ 3526/20 זגורי נ' מדינת ישראל, פסקה 12 (28.1.2021)). יובהר כי כל האמור הוא מבלי להתעלם מכאבה של משפחת המנוח, וכי העונש שהשית בית המשפט המחוזי על המערער היה הולם בשעתו ואלמלא הועמד עונשם של שותפיו כאמור על 4 ו-6 שנות מאסר בפועל, לא היינו מוצאים לנכון להתערב בו.

אשר על כן, מצאנו להקל בעונשו של המערער ולהעמידו על מאסר בפועל בן 18 שנים. הפיצוי שהושת על המערער יישאר על כנו.

ניתן היום, י"ג בסיון התשפ"ב (12.6.2022).

שופט

שופט

שופט